

Handläggare: Barbro Karlsson
Telefon: 08-508 36 218

Till
Äldrenämnden
den 13 oktober

Skrivelse ”Skapa kommunala profilboenden!”

Svar på skrivelse till äldrenämnden av Leif Rönngren (S)

Äldreförvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden anser skrivelsen besvarad med detta tjänsteutlåtande.

Chatrin Engbo
tf. direktör

Raili Karlsson
avdelningschef

Sammanfattning

En skrivelse av Leif Rönngren (S) med titeln ”Skapa kommunala profilboenden!” har ställts till äldrenämnden. Med inriktning eller profil menar skribenten i första hand inte boenden som är specialiserade på vissa sjukdomar eller liknande, utan snarare en inriktning mot målgrupper utifrån intresseområden, kultur, sexualitet eller språk. Skribenten föreslår att äldreförvaltningen utreder möjligheter till kommunala profilboenden inom äldreomsorgen samt undersöker vilka grupper eller intressen som i dag utgör en tillräcklig befolkningsgrund för ett eget profilboende. Vidare föreslår skribenten att äldreförvaltningen utreder hur stadsdelsnämndernas incitament att driva profilboenden skulle kunna öka.

Sedan staden införde valfrihetssystem för vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorgen den 1 juli 2008, finns en särskilt antagen definition för profilboenden. Boenden som inriktas mot målgrupper utifrån intresseområden, religion, kultur

och språk betecknas inte som profilboenden. Vård- och omsorgsboenden med sådana inriktningar ingår i stadens valfrihetssystem.

För att ett boende ska upplevas som attraktivt för den enskilde, kommer det på sikt att krävas att boendet på olika sätt profilerar sig genom att ”marknadsföra” olika inriktningar eller specialiteter som kan vara av särskild vikt för den enskilde när denne ska välja boende. Det finns en rad exempel på olika inriktningar av detta slag och fler planeras.

För att ett boende ska inriktas mot en särskild målgrupp, krävs dock att det finns en tillräckligt stor efterfrågan. Äldreförvaltningen blir då och då kontaktade av organisationer och föreningar som företräder olika intressen, språkgrupper och/eller kulturer och som vill undersöka möjligheterna att starta ett boende för äldre. I de flesta av dessa fall har det dock visat sig att underlaget för ett vård- och omsorgsboende inte är tillräckligt stort. Däremot kan underlaget i vissa fall vara så pass stort att en del av ett seniorboende kan inriktas mot målgruppen.

Bakgrund

En skrivelse av Leif Rönngren (S) med titeln ”Skapa kommunala profilboenden!” har ställts till äldrenämnden.

Med inriktning eller profil menar skribenten i första hand inte boenden som är specialiserade på vissa sjukdomar eller liknande, utan snarare en inriktning mot målgrupper utifrån intresseområden, kultur, sexualitet eller språk. Skribenten menar att en tänkbar orsak till att antalet kommunala boenden idag är så få kan vara att stadsdelsnämnderna inte har haft tillräckliga incitament att på egen hand driva ett sådant boende för äldre.

Skribenten föreslår att äldreförvaltningen utreder möjligheter till kommunala profilboenden inom äldreomsorgen samt undersöker vilka grupper eller intressen som i dag utgör en tillräcklig befolkningsgrund för ett eget profilboende. Vidare föreslår skribenten att äldreförvaltningen utreder hur stadsdelsnämndernas incitament att driva profilboenden skulle kunna öka.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och planering. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens handikappråd har tagit del av ärendet den 6 oktober 2009.

Skrivelse ”Skapa kommunala profilboenden!”

106 64 Stockholm. Swedenborgsgatan 20 B
Telefon 08-508 36 200. Fax 08-508 36 249
barbro.karlsson@aldre.stockholm.se

Äldreförvaltningens synpunkter och förslag

Sedan staden införde valfrihetssystem för vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorgen den 1 juli 2008, finns en särskilt antagen definition för profilboenden. Enligt denna definition är ett profilboende ett boende som har en profilering mot en särskild målgrupp med särskilda behov utifrån någon form av gemensam sjukdomsdiagnos eller funktionsnedsättning. Boenden som inriktas mot målgrupper utifrån intresseområden, religion, kultur och språk betecknas inte som profilboenden. Vård- och omsorgsboenden med sådana inriktningar ingår i stadens valfrihetssystem.

Valfrihetssystemet innebär en ny konkurrenssituation mellan de boenden som ingår i valfrihetssystemet, oavsett regiform. För att ett boende ska upplevas som attraktivt för den enskilde, kommer det på sikt att krävas att boendet på olika sätt profilerar sig genom att ”marknadsföra” olika inriktningar eller specialiteter som kan vara av särskild vikt för den enskilde när denne ska välja boende. Det finns en rad exempel på olika inriktningar av detta slag och fler planeras, såsom boende för spansk-, persisk- eller finsktalande, boende för personer med judisk härkomst, boende för katoliker, boende med mångkulturell inriktning, boenden med husdjur samt boende med inriktning mot homosexuella, bisexuella och transpersoner (HBT).

För att ett boende ska inriktas mot en särskild målgrupp, krävs dock att det finns en tillräckligt stor efterfrågan. Detta är också anledningen till att det finns flera verksamheter inom äldreomsorgen som t.ex. riktar sig mot finsktalande som är en stor grupp, medan det än så länge inte är lika vanligt med andra språkgrupper. Äldreförvaltningen blir då och då kontaktade av organisationer och föreningar som företräder olika intressen, språkgrupper och/eller kulturer och som vill undersöka möjligheterna att starta ett boende för äldre. I de flesta av dessa fall har det dock visat sig att underlaget för ett vård- och omsorgsboende inte är tillräckligt stort, då de språkliga och kulturella behoven även måste sammanfalla med ett omfattande behov av vård- och omsorg som inte kan tillgodoses på annat sätt i enlighet med socialtjänstlagen. Däremot kan underlaget i vissa fall vara så pass stort att en del av ett seniorboende kan inriktas mot målgruppen. I takt med att staden inrättar trygghetsboenden, kan även en del av dessa komma att inriktas mot särskilda målgrupper i de fall detta efterfrågas.

När det gäller profilboenden (per definition), som inte ingår i stadens valfrihetssystem, kan äldreförvaltningen konstatera att det hittills varit svårt att tillskapa sådana boenden. Anledningen är att de ofta är dyrare att driva samt att profileringen i sig innebär att efterfrågan kan variera kraftigt över tid. Varken kom-

Skrivelse ”Skapa kommunala profilboenden!”

106 64 Stockholm. Swedenborgsgatan 20 B
Telefon 08-508 36 200. Fax 08-508 36 249
barbro.karlsson@aldre.stockholm.se

munalt eller privat drivna vård- och omsorgsboenden har de ekonomiska marginaler som krävs för att kunna ha en eller ett par tomma platser under en period.

Det finns ett antal profilboenden inom stadens äldreomsorg som drivs i egen regi eller på entreprenad. Profilerings för dessa boenden är t.ex. äldre med psykiska funktionsnedsättningar. Vid upphandlingen av privata utförare av bland annat profilboenden som genomfördes 2008, tillkom ett par nya profilboenden medan andra som staden tidigare hade avtal med inte deltog i upphandlingen. Flera av de profilboenden som staden har avtal med är belägna i andra delar av landet och äldreförvaltningen bedömer därför att det finns ett behov av flera olika typer av profilboenden i nära anslutning till Stockholm.

Kommunförbundet Stockholms län (KSL) har fått i uppdrag att genomföra ett utvecklingsarbete tillsammans med länets kommuner för att utveckla nya verksamheter för att på sikt minska kommunernas kostnader för externa placeringar. KSL ska i detta arbete kartlägga behovet av eventuella kammungemensamma satsningar när det gäller boenden för särskilda målgrupper. Äldreförvaltningen följer detta arbete.

Bilagor

1. Skrivelse "Skapa kommunala profilboenden!" av Leif Rönngren (S).